

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti žalovanému: **Liberecký kraj**, se sídlem U Jezu 642/2a, Liberec 2, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Nemocnice s poliklinikou Česká Lípa, a. s.**, se sídlem Purkyňova 1849, Česká Lípa, proti usnesení Rady Libereckého kraje č. 767/16/RK ze dne 3. 5. 2016, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 13. 6. 2017, čj. 59 A 2/2017-57,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rada Libereckého kraje (dále jen „rada“ a „kraj“) svým usnesením ze dne 3. 5. 2016, č. 767/16/RK (dále jen „usnesení“) v působnosti jediného akcionáře společnosti Nemocnice s poliklinikou Česká Lípa, a.s. (osoby zúčastněné na řízení) schválila nové znění stanov (změnu čl. 8.1) spočívající ve zvýšení počtu členů představenstva akciové společnosti z pěti na sedm.

II.

[2] Žalobce z podnětu zastupitele kraje nejprve upozornil žalovaného na nezákonnost uvedeného usnesení rady, kterou spatřoval v tom, že o změně stanov akciové společnosti, založené žalovaným, mohlo ve smyslu § 35 odst. 2 písm. k) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), (dále jen „zákon o krajích“) rozhodovat jen zastupitelstvo kraje. To v daném případě nebylo podle žalobce splněno. Na dané upozornění reagoval žalovaný sdělením, že ponechává usnesení rady v platnosti. Na to žalobce dne 10. 10. 2016 vyzval kraj ke zjednání nápravy zrušením usnesení rady, k čemuž stanovil lhůtu 60 dnů. Žalovaný na to dne 13. 12. 2016 opětovně sdělil, že usnesení rady ponechává v platnosti, požadovanou nápravu nezjednal.

[3] Žalobce se tudíž žalobou ze dne 14. 12. 2016 domáhal ve smyslu § 67 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 82 zákona o krajích zrušení usnesení rady o schválení nového znění stanov.

[4] Krajský soud v záhlaví označeným rozsudkem žalobě vyhověl a usnesení rady zrušil. Shledal, že žalobce má ve smyslu § 82 odst. 5 zákona o krajích pravomoc podat v nyní souzené věci správní žalobu; jejím předmětem je totiž otázka zákonnosti usnesení rady v samostatné působnosti kraje za situace, v níž již přezkoumávané usnesení bylo vykonáno. Dále krajský soud uvážil, že žaloba je včasná, neboť ji žalobce podal ve lhůtě podle § 72 odst. 2 s. ř. s. K aktivní legitimaci žalobce krajský soud vyslovil, že ve věci jde o výklad kompetencí orgánů kraje v samostatné působnosti vyplývajících ze zákona o krajích jako veřejnoprávního předpisu. Dovedil proto, že byť má posouzení zákonnosti usnesení rady dopad i do právních poměrů akciové společnosti jako subjektu soukromého práva, nejedná se o spor z právních poměrů této společnosti a neuplatní se zde výluka z dozoru podle § 85 odst. 6 zákona o krajích.

Ve sporné otázce, který z orgánů kraje má schvalovat změnu stanov, krajský soud přisvědčil výkladu předestřenému žalobcem a shledal, že tímto orgánem je zastupitelstvo kraje. To podle § 35 odst. 2 písm. k) zákona o krajích rozhoduje o založení a rušení právnických osob a schvaluje jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakladací smlouvy a stanovy. Logicky proto rozhoduje i o změně těchto zakladatelských dokumentů.

III.

[5] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) se bránil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností opírající se o kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Navrhl napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Současně navrhl, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

[6] Uvedený návrh odůvodnil tím, že napadené usnesení rady již bylo vykonáno, bylo osvědčeno notářským zápisem a zapsáno od veřejného rejstříku. Zrušením usnesení tak vzniká značná právní nejistota ohledně složení a oprávněnosti jednání statutárního orgánu osoby zúčastněné na řízení. Krajský soud ke zrušení usnesení rady mající negativní vliv na stávající právní poměry akciové společnosti přitom pouze uvedl, že tyto nepříznivé důsledky nemohou být překážkou výkonu dozorčích pravomocí žalobce ani výkonu soudní kontroly.

IV.

[7] Žalovaný k návrhu na odkladný účinek uvedl, že proti jeho přiznání nemá námitky. K věci samé zopakoval svůj setrvalý názor na spornou otázku, jenž vtělil do žalobních tvrzení. Má za to, že omezit kompetence zastupitelstva kraje při rozhodování o změně stanov obchodních společností lze jen zákonem. Tak tomu v dané věci není.

[8] Osoba zúčastněná na řízení se k návrhu na odkladný účinek kasační stížnosti nevyjádřila.

V.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku, zvážil argumenty stěžovatele i žalobce, přihlédl též k obsahu spisového materiálu a dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro vyhovění tomuto návrhu podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.

[10] Kasační stížnost v právě posuzované věci nemá ze zákona odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, jestliže 1) by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám a jestliže 2) to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Předpokladem přiznání odkladného účinku je přitom kumulativní splnění uvedených podmínek.

[11] Nejvyšší správní soud předně zdůrazňuje, že institut odkladného účinku se primárně vztahuje k žalobě jako prostředku ochrany veřejných subjektivních práv. Kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem směřujícím proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Z uvedeného důvodu by měl být odkladný účinek vůči pravomocnému rozhodnutí přiznáván pouze v ojedinělých případech, pro něž zákonodárce užil slova o „nepoměrně větší újme“. Přiznáním odkladného účinku se totiž prolamují právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není zákonným postupem zrušeno.

[12] Právě uvedené zohlednil Nejvyšší správní soud při vyvažování újmy, která by mohla stěžovateli vzniknout nepřiznáním odkladného účinku a újmu, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by k odložení účinků jinak závazného rozhodnutí krajského soudu došlo.

[13] Ač bylo napadené usnesení rady krajským soudem zrušeno, ve veřejném rejstříku zůstaly údaje o (vyšším) počtu členů představenstva a o tom, které konkrétní osoby jej tvoří, nezměněny.

Nebyl-li by v takové situaci kasační stížnosti přiznán odkladný účinek, vyvstala by nutnost uvést výše uvedený rozporný stav (mezi údaji ve veřejném rejstříku a skutečným stavem) do souladu; není však vyloučeno, že poté, co kasační soud přezkoumá napadený rozsudek, dospěje k odlišnému právnímu názoru na výklad pro věc rozhodných ustanovení zákona o krajích. V důsledku toho by však vyvstala opět potřeba údaje o počtu členů představenstva akciové společnosti a osobách jej tvořících ve veřejném rejstříku znovu měnit. Uvedenému nadto vždy nezbytně nutně musí předcházet i potřebné úkony (rozhodnutí) jednotlivých orgánů kraje, aniž je v tuto chvíli postaveno na jisto, kterého z nich. Takový opakovaně se měnící stav, který vždy musí najít svůj odraz i ve veřejném rejstříku je nežádoucí a zakládá právní nejistotu nejen mezi orgány kraje, tedy i ve vztahu k postavení stěžovatele, ale v důsledku toho i v právních poměrech osoby zúčastněné na řízení nejen dovnitř, ale i při jejím jednání navenek, vůči třetím osobám. Ty totiž jednají v právních vztazích s důvěrou k údajům zapsaným ve veřejném rejstříku (§ 8 odst. 1 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob).

[14] Kasační soud proto uvážil, že právní jistotě v právních vztazích, do nichž osoba zúčastněná na řízení vstupuje a v nichž za ni jedná právě představenstvo, jehož se přezkoumávané usnesení rady bytostně dotýká, odůvodňuje do doby rozhodnutí o stěžovatelově kasační stížnosti pozastavit výkon pravomocného rozsudku krajského soudu, a tak po dočasnou dobu zachovat *status quo*, odpovídající též údajům ve veřejném rejstříku.

[15] V posuzované věci s ohledem na právě uvedené nelze dovodit, že by přiznáním odkladného účinku mohla vzniknout újma jiným osobám. V tomto vyvažování proto lze dojít k závěru, že újma hrozící stěžovateli v důsledku nepřiznání odkladného účinku je nepoměrně větší, než možná újma hrozící jiným osobám v důsledku jeho přiznání. Lze uzavřít, že první podmínka pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je splněna.

[16] Nejvyšší správní soud současně nedovodil, že by bylo přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Pro zamítnutí žádosti o odkladném účinku přitom nepostačuje jakýkoliv rozpor s veřejným zájmem, ale je třeba, aby šlo o důležitý veřejný zájem. Veřejným zájmem v nynější věci je kontrola zákonnosti rozhodnutí orgánů kraje při realizaci práva na samosprávu plynoucího z čl. 101 Ústavy. Tento veřejným zájem však není důležitým veřejným zájmem, který převažuje nad právem na sebeurčení kraje ve prospěch nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Je proto splněna i druhá ze zákonných podmínek vyplývajících z § 73 odst. 2 s. ř. s. pro přiznání odkladného účinku.

[17] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů návrhu stěžovatele podle § 107 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. vyhověl. Do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se tak pozastavují účinky napadeného rozsudku krajského soudu.

[18] Nejvyšší správní soud závěrem doplňuje, že rozhodnutí o přiznání odkladného účinku je rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 8. srpna 2017

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu